

بسمه تعالی

داروهای ملین گیاهی در بازار دارویی ایران

ملین های گیاهی:

- * حاوی سنا
- * حاوی اسفرزه
- * حاوی انجیر
- * حاوی کرچک
- * سایر ملین ها

سنا ➤

Cassia Angustifolia

برگ و تخم سنا:

به عنوان ملین بصورت پودر یا چای مصرف می شود.

کاربرد: یبوست های مزمن، مدر، تسکین دهنده اضطراب و آسم، بواسیر و درمان خارش های پوستی

مکانیسم اثر سنا

سنوزیدها (sennosides) و سایر آنتروکینون های موجود در گیاه سنا عامل اصلی اثر ملین آن است.

سنوزیدها حرکات گوارش را افزایش می دهند.

آنتروکینون ها باعث تحریک دیواره روده و رفلاکس گوارش می شوند.

نمونه ای از فراورده های حاوی سنا

داروسازی ایران داروک	Sena-lax Tablet
داروسازی ایران داروک	<u>Sena-Graph</u> Syrup
داروسازی دینه ایران	<u>C-Lax</u> Tablet
داروسازی سبز دارو	Capsule <u>Laxfull</u>
داروسازی گل دارو	<u>Senaline</u> coated tablet
داروسازی گل دارو	Senagol syrup
شرکت داروسازی قائم دارو	<u>RULAX</u> Cap

ماهنامه دارویی

شماره ۳۳

تپه ماه ۹۶

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

تداخلات دارویی

مصرف داروهای حاوی سنا هم زمان با مصرف داروهای پایین آورنده پتاسیم خون مانند مدرهای تیازیدی، آدرنوکورتیکواستروئیدها، ریشه شیرین بیان و گلیکوزیدهای قلبی تداخل اثر داشته و احتمال از دست رفتن بیش از حد پتاسیم و هاپیوکالمی را تشدید می کند.

اثرات درمانی و فارماکولوژی

مواد موثره سنا بدون آنکه در روده کوچک جذب شوند، توسط باکتری های روده بزرگ به متابولیت فعال (مشتقات ۱ و ۸ دی هیدروکسی آنتراسن) تبدیل شده و با افزایش حرکات دودی آن موجب تسریع عبور محتویات روده می گردد.

نکات مورد توجه

مصرف طولانی مدت ملین ها عموماً منجر به کمبود الکترولیتها (و به خصوص پتاسیم) و عوارض مربوطه می گردد . مصرف بیش از ۲ هفته به طور مداوم از فرآورده های حاوی سنا توصیه نمی شود زیرا مصرف طولانی مدت، پاسخ روده بزرگ را به سنوزیدها کاهش داده و باعث تضعیف عضلات کولون و افزایش دوز اثربخشی دارو و عوارض مربوط به آن می گردد .

■ لاکس فول - سبز دارو

کپسول ۵۰۰ میلی گرمی

اجزاء فرآورده:

حاوی عصاره خشک گیاه سنا (Cassia Angustifolia)

دانه گشنیز (Coriandrum Sativum)

مقدار مصرف

مقدار مصرف معمول این دارو روزی یک یا دو کپسول هنگام خواب می باشد.

عوارض جانبی

درد و کرامپ شکمی

مصرف طولانی مدت و دوزهای بالا: موجب از بین رفتن کارایی روده ها، اسهال و از دست دادن آب و الکترولیتها (بویژه پتاسیم) آلبومینوری و هماتوری می گردد.

مقادیر زیاد سنا ممکن است ایجاد نفرت نماید.

در افرادی که به مدت طولانی از ملین های آنتراکینونی استفاده کرده اند پیگمانتاسیون ملانوتیک مخاط روده مشاهده شده است. البته ۴ تا ۱۲ ماه پس از قطع دارو این عارضه از بین خواهد رفت.

با توجه به اینکه اثرات سنا ۸ تا ۱۰ ساعت پس از مصرف آن ظاهر می گردد بهتر است این فرآورده در هنگام خواب مصرف شود.

مصرف حداقل ۶ تا ۸ لیوان آب در روز برای کمک به نرم شدن مدفوع و جلوگیری از کاهش آب بدن بیمار ضروری است.

■ شربت سناگراف ایران داروک

ترکیبات:

عصاره استاندارد شده برگ گیاه سنا

شربت ۶۰ میلی لیتری (هر ۱۰۰ میلی لیتر از شربت سناگراف حاوی ۲۲۰-۱۸۰ میلی گرم گلیکوزیدهای هیدروکسی آنتراسن (ماده

موثر آنتراکینونی) بر حسب سنوزوئید B استاندارد شده است.)

کاربرد اصلی:

مسهل و تخلیه کننده کامل کولون (Purgative & Colon Evacuant) قبل از رادیوگرافی، کولونوسکوپی و جراحی

ماهنامه دارویی

شماره ۳۳

تپه ماه ۹۶

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

مقدار و طریقه مصرف:

در بیماران با وزن ۶۰ کیلوگرم یا بیشتر تمام محتوای شیشه در بیماران کمتر از ۶۰ کیلوگرم، به ازای هر کیلوگرم از وزن بدن، یک میلی لیتر شربت زمان مصرف بین ساعات ۲ تا ۴ بعد از ظهر روز قبل از انجام رادیوگرافی، کولونوسکوپی یا جراحی به همراه ۶ تا ۸ لیوان آب مصرف شود.
قبل از مصرف شیشه را به خوبی تکان دهید.

▪ رولاکس - قائم دارو

ترکیبات:

برگ سنا

▪ شربت سی لاکس

C-Lax Syrup- Dineh Iran

ترکیبات:

Cassia sp

بسته بندی و شکل دارویی:

شربت در شیشه های ۶۰ میلی لیتری قهوه ای (هر ۵ میلی لیتر شربت سی لاکس دارای ۲۲۵ میلی گرم عصاره مایع سنای استاندارد شده معادل ۷/۵ میلی گرم گلیکوزیدهای مشتقات هیدروکسی آنتراسن بر مبنای سنوزید B می باشد)

موارد مصرف شربت سی لاکس

یبوست های غیر انسدادی در کودکان و بزرگسالان
تخلیه روده (در مقادیر بالاتر)

دستور مصرف:

قبل از مصرف، شیشه را به خوبی تکان دهید.

به عنوان ملین:

کودکان ۲ تا ۶ سال: روزانه نیم تا ۱ قاشق مرباخوری (۲/۵ تا ۵ میلی-لیتر)

کودکان ۶ تا ۱۲ سال: روزانه ۱ تا ۲ قاشق مرباخوری (۵ تا ۱۰ میلی-لیتر)

بزرگسالان و کودکان ۱۲ سال به بالا: روزانه ۲ تا ۴ قاشق مرباخوری (۱۰ تا ۲۰ میلی-لیتر)

* در صورت نیاز تا حداکثر ۲ بار در روز

به عنوان مسهل: ۳ برابر دوز ملین

دارو ترجیحا قبل از خواب و با ۱ الی ۲ لیوان آب مصرف شود.

جهت رسیدن مواد موثره به روده بزرگ و تبدیل به ترکیبات فعال و ایجاد اثر ملینی ۸ الی ۱۲ ساعت زمان لازم است.

مصرف این شربت در خردسالان بسیار راحت است .

در بزرگسالانی که با خوردن قرص مشکل دارند و یا سیستم گوارش آنها به سایر اشکال دارویی پاسخ نمی دهد، توصیه می شود.

ماهنامه دارویی

شماره ۳۳

تیر ماه ۹۶

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

Herbilax Capsule- Herbi Daru ■

ترکیبات:

Cassia angustifolia

شکل دارویی :

کپسول ۴۵۰ میلی گرمی (کپسول هربی لاکس حاوی ۴۵۰ میلی گرم پودر برگ سنا معادل ۵/۲٪ سنوزید A,B می باشد).

موارد مصرف:

رفع کوتاه مدت یبوست

مقدار مصرف:

به عنوان ملین:

در بزرگسالان ۲ کپسول در روز

در کودکان بالاتر از ۶ سال ۱ کپسول در روز

برای تخلیه معده ۱۰ کپسول با هم با دو لیوان آب

Senagole Syrup- Gol Daru ■

ترکیبات:

Cassia obovata

شکل دارویی:

شربت ملین مخصوص کودکان با طعم خوشمزه وشکلاتی در شیشه های ۶۰ میلی گرمی

موارد مصرف:

یبوست غیر انسدادی و یبوست مزمن

دستور مصرف:

کودکان ۱۲-۶ ساله ۵/۱ - ۱ قاشق مرباخوری یکبار یا حداکثر ۲ بار در روز

کودکان ۲ تا ۶ ساله ۱- ۵/۰ قاشق مربا خوری یکبار و یا حداکثر دو بار در روز

C-Lax Tablet- Dineh Iran ■

شکل دارویی : قرص گیاهی

اجزاء فرآورده :

۶۰۰ میلی گرم برگ سنا (Cassia obovata معادل ۱۵ میلی گرم سنوزید

۱۰۰ میلی گرم دانه گشنیز Coriandrum sativum

مقدار مصرف:

در صورت یبوست شدید ۲ قرص با هم شبها

در مواقع یبوست خفیف یک قرص هر شب

Senalax Syrup- Iran Darouk ■

شربت سنالاکس

ترکیبات:

سنا و گشنیز

Cassia obovata

Coriandrum sativum

ماهنامه دارویی

شماره ۳۳

تیر ماه ۹۶

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن

SENALIN 7.5 S.C. Tablet Gol Daru

قرص سنالین ۷.۵ - گل دارو

ترکیبات:

عصاره خشک برگ و میوه سنا ۲/۳۴٪، پودر گلبرگ گل سرخ ۱/۱۵٪ و اسانس رازیانه ۰/۴۵٪
بزرگسالان: ۴-۱ قرص و کودکان بالاتر از ۶ سال، ۲-۱ قرص در روز مصرف نمایند.

Senaline Powder- Gol Daru

ترکیبات:

سنا، زیره سبز و گل سرخ

Samilax Tablet- Samisaz

ترکیبات:

سنا و زیره سبز

شکل دارویی:

قرص ۷۵۰ میلی گرمی

مقدار مصرف:

ملین: بزرگسالان ۲-۱ قرص در روز

مسهل: ۲ تا ۳ قرص بطور همزمان قبل از خواب مصرف شود.

کودکان بالاتر از ۶ سال: نصف دوز بزرگسالان طبق دستور پزشک مصرف شود.

Fijan(120 ml) Syrup- Razak

شربت فیژان - رازک

ترکیبات:

سنا و انجیر

مکانیسم اثر:

تحریک و افزایش حرکات روده و کاهش جذب آب و الکترولیت ها می باشد.

مقدار مصرف:

بزرگسالان: روزانه ۳۰-۱۵ میلی لیتر

اطفال:

۱ تا ۳ سال روزانه ۵-۲/۵ میلی لیتر

۴ تا ۶ سال روزانه ۱۰-۵ میلی لیتر

۷ تا ۱۵ سال روزانه ۱۵-۷/۵ میلی لیتر

پایان

تهیه کننده: دکتر مریم بلوچی - داروساز

نویسنده مطلب: دکتر محمود خدادوست، متخصص طب سنتی ایران

معاونت غذا و داروی شبکه بهداشت و درمان فریدن از پیشنهادات شما همکاران محترم در تهیه این ماهنامه استقبال می کند.